

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(modificarea Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat
și a legilor sectoriale conexe controlului de stat)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat de Cancelaria de Stat în temeiul propunerilor prezentate de organele de control și mediul de afaceri, cu suportul Secretariatului Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru și a Programului Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională „Reforme Instituționale și Structurale în Moldova”.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul este elaborat în contextul executării acțiunii cu nr. 74 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 887/2023, acțiunii cu nr. 62 la Capitolul 19 Politica socială și ocuparea forței de muncă, acțiunii cu nr.17 la Capitolul 20 Politica industrială și antreprenorială din Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023 și pct. 16 din Programul legislativ al Parlamentului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 454/2023.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Urmare discuțiilor tematice cu reprezentanții mediului de afaceri și ai organelor abilitate cu funcții de control au fost identificate unele disfuncționalități sistemice și discrepante în implementarea principiilor și rigorilor impuse de lege în privința justificării cerințelor și aspectelor supuse controlului, dar și a modului de planificare, desfășurare și încheiere a controlului de stat. În pofida reformelor cadrului normativ și instituțional din ultimii zece ani, s-a constatat că, nu au fost implementate corespunzător sau nici nu au fost dezvoltate în genere o serie de mecanisme și elemente importante pentru întregul sistem de control, dar și în raport cu activitatea fiecărui organ de control în parte, ceea ce face ca obiectivele reformelor să nu fie atinse. Astfel, nu se asigură un nivel înalt de eficiență și eficacitate a organelor de control, deopotrivă cu scăderea poverii administrative asupra persoanelor controlate și diminuarea cazurilor de abuz și corupție. În mare parte, acestea se datorează analizei defectuoase a riscurilor, procesului disfuncțional de gestionare a riscurilor și apreciere a prejudiciilor potențiale, lacunelor și deficiențelor cadrului normativ în special care reglementează măsurile restrictive și sancțiunile, cerințele și prevederile metodologice (listele de verificare), încurajând astfel abuzurile și comportamentul discreționar nu doar din partea inspectorilor, dar și din partea persoanelor controlate. Modificările propuse urmează să clarifice și să excludă dublările de funcții dintre organele de control, să excludă discordanțele dintre legile de specialitate și prevederile generale din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat. Astfel, se vor elimina prevederile incerte care pot duce la interpretări abuzive în raport cu persoanele supuse controlului.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
Proiectul urmărește eliminarea discrepanțelor dintre legile sectoriale și Legea nr.131/2012 privind controlul de stat, inclusiv eliminarea dublărilor și excepțiilor nejustificate prin alinierea la principiile fundamentale de efectuare a controlului de stat și asigurarea aplicării transparente, previzibile și echitabile a măsurilor restrictive, minimizarea abuzurilor prin revizuirea și reglementarea sistemului de măsuri restrictive aplicate de organele de control. În subsidiar, se urmărește atingerea următoarelor obiective stabilite în Programul de activitate al Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană”: „promovarea măsurilor de reglementare a

economiei, eliminarea barierelor birocratice și a procedurilor normative excesive din calea antreprenorilor”, „facilitarea deschiderii, dezvoltării și internaționalizării afacerilor” și „implementarea avertizărilor și a controalelor consultative în scopul diminuării corupției și a creșterii nivelului de încredere dintre stat și antreprenori, reducerea presiunii asupra mediului de afaceri”.

Astfel, principalele obiective sunt:

- Scăderea poverii administrative pentru mediul de afaceri, dar și pentru sistemul instituțional de control (timp și efort alocat mai puțin);
- Scăderea presiunii asupra mediului de afaceri prin efectuarea controalelor comune și eliminarea dublărilor/suprapunerilor dintre domeniile de competență ale organelor de control;
- Prevenirea și scăderea situațiilor de abuz în aplicarea măsurilor restrictive, promovarea controlului consultativ și a conformării voluntare.

În ansamblu, proiectul propus are scopul de a dezvolta un sistem de control efektiv și eficient, de a reduce povara controlului și a măsurilor restrictive disproporționate și inechitabile, de a dezvolta un sistem de control previzibil, neabuziv și cu abordare constructivă în raport cu agenții economici, care va încuraja investițiile și nu va intimida inițiativa antreprenorială.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi ale proiectului se axează pe modificarea normelor Legii nr.131/2012 privind controlul de stat și a legilor sectoriale în privința controlului de stat. Astfel, elementele noi ale proiectului sunt expuse după cum urmează:

În domeniul de control privind supravegherea pieței și protecția consumatorilor

1. Se propun modificări la Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor prin care se ajustează funcțiile Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale (în continuare - *AMDM*), ale Agenției Naționale Transport Auto (în continuare - *ANTA*) și se actualizează domeniul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației. Se propune completarea cu măsuri restrictive aplicate de organele de control în domeniul protecției consumatorilor.

2. Se propune modificarea Legii nr. 352/2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, astfel încât, cel puțin în raport cu structura turistică, declasificarea sau aplicarea oricăror altor măsuri restrictive care nu sunt solicitate de agentul economic, să fie efectuate în procesul de control, cu respectarea principiilor de reglementare a activității de întreprinzător prevăzute de Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. Clasificarea urmează să fie acordată de către Agenția Servicii Publice pentru prestarea unui serviciu, iar declasificarea va fi o procedură administrativă în care partea controlată va beneficia de drepturile stabilite în raport cu organul de control. Totodată, a fost stabilit/instituit termenul în care procesele-verbale de control perfectate de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor (în continuare – *ISSPNPC*) vor fi transmise către Agenția Servicii Publice.

3. Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, transpune Regulamentul (UE) nr. 2019/1020 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor și de modificare a Directivei 2004/42/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 765/2008 și (UE) nr. 305/2011 (în continuare - *Regulament UE nr. 2019/1020*). Or, conform Regulamentului UE nr. 2019/1020 „transpunerea sau punerea în aplicare a legislației UE și exercitarea competențelor în aplicarea acesteia ar trebui să respecte și alte acte din dreptul Uniunii și din dreptul intern, inclusiv în ceea ce privește garanțiile procedurale aplicabile și principiile drepturilor fundamentale. Statele membre ar trebui să dispună în continuare de libertatea de a stabili condițiile și limitele de exercitare a competențelor pentru îndeplinirea

sarcinilor în dreptul intern. Informațiile ar trebui gestionate în conformitate cu dreptul intern aplicabil, pentru a se asigura că investigațiile/controlurile de stat nu sunt compromise, iar reputația agenților economici nu este afectată. Normele privind procedura de efectuare a controlului de stat, stabilirea de sancțiuni, inclusiv sancțiuni pecuniare, sunt o chestiune care ține de competența națională și, prin urmare, ar trebui să fie stabilite prin dreptul intern, iar transpunerea legislației UE nu trebuie să aducă atingere dreptului intern”.

Procedura națională de exercitare a controalelor inclusiv pe partea de supraveghere a pieței este reglementată în Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat. Respectiv, modificările propuse urmează să aducă claritate în privința normelor procedurale aplicabile în cadrul supravegherii pieței pe partea de control de stat, inclusiv limita de aplicabilitate a actelor normative, conform cărora la unitățile comerciale care comercializează mai multe categorii de produse, ce sunt în competența diferitor autorități de supraveghere a pieței, se desfășoară controale comune ale autorităților responsabile, conform domeniilor de competență prevăzute în anexele nr. 1 și nr. 2 ale legii. Nu este obligatoriu de a desfășura controlul în comun în situația în care controlul la unitatea comercială face parte dintr-o verificare a unui lanț de aprovizionare și este limitat la produsele ce fac parte din acel lanț. Adicional, autoritățile de supraveghere a pieței la efectuarea controalelor, selectarea și aplicarea măsurilor restrictive vor aplica prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat.

4. Totodată, în scopul depășirii înțelegerii greșite a sintagmei de, „eșantioane adecvate” bazate pe analiza riscurilor utilizată în Regulamentul UE nr. 2019/1020, pentru stabilirea unor repere asupra obiectivelor urmărite de către organele de control/supraveghere a pieței, atingerea eficienței maxime în activitatea acestora și micșorarea constantă a presiunii asupra mediului de afaceri, dar și pentru a nu crea precedente periculoase/risc de corupție, la art. 15 alin. (3) din Legea nr. 162/2023, sintagma „eșantioane aleatorii corespunzătoare” se va substitui cu sintagma „eșantioane adecvate”.

În domeniul de control privind supraveghere tehnică, construcții, antiincendiar

5. Pentru eliminarea dublării funcțiilor de control se propun concretizări în Legea nr. 778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică unde, la art. 8, se prevede expres că Inspectoratul Național pentru Supravegherea Tehnică (în continuare – *INST*) efectuează doar verificarea documentară a echipamentelor (nu și controlul metrologic al acestora), iar supravegherea pieței echipamentelor și a mijloacelor de măsurare utilizate pentru executarea lucrărilor geodezice și cartografice se efectuează de ISSPNPC (pe domeniul metrologic).

6. Pentru a exclude posibilele suprapuneri, în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, se va prevedea că, supravegherea tehnică de stat în domeniul securității industriale se efectuează în raport cu obiectivele industriale potențial periculoase de către INST, în modul și în condițiile stabilite de Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase.

7. În scopul eliminării neclarităților și concretizării modului privind selectarea și aplicarea măsurilor restrictive corespunzătoare, se propune completarea art. 27 alin. (5) din Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase cu norma ce va asigura sincronizarea prevederilor actuale cu Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat.

În domeniul de control privind raporturile de muncă

8. La capitolul controlului corectitudinii stabilirii, calculării și plății indemnizațiilor de incapacitate temporară de muncă, achitate de angajator, se propune utilizarea referinței la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat. Prin urmare, actul normativ se completează cu norme de trimitere la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat cu referire la măsurile și acțiunile aplicate de inspector în cadrul controlului.

9. Se propune modificarea Legii nr. 22/2018 privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri, prin excluderea, de la articolul 12, a

cuvintelor: „și/sau Serviciul Fiscal de Stat”. Codul Contravențional stabilește în articolul 409 că Inspectoratul de Stat al Muncii (în continuare – *ISM*) este unicul organ constatator al încălcărilor prevăzute la art. 554 „Încălcarea regulilor de desfășurare a unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de către zilieri”.

10. Se propune ajustarea Legii nr. 105/2018 cu privire la ocuparea forței de muncă și asigurarea de șomaj cu formulările utilizate de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, potrivit cărora Inspectoratul de Stat al Muncii poate iniția controlul inopinat al activității agenților private sau intermediarilor nelicențiați, în temeiul petițiilor înaintate de persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă în străinătate, sau de lucrătorii emigranți plasați în câmpul muncii. Petițiile constituie temei pentru un control inopinat doar în condițiile respectării prevederilor alin. (1) și (2) din articolul 19 al Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat, și doar dacă circumstanțele sau informațiile pe care acestea le conțin, fiind analizate în baza evaluării riscurilor, indică în mod rezonabil asupra unei posibile încălcări legate de traficul de ființe umane, munca forțată, munca în condiții nocive, munca în condiții periculoase, precum și alte forme de exploatare prin muncă sau exploatare sexuală, și dacă aceste circumstanțe și informații sunt probate în vreun fel. La fel, în vederea respectării prevederilor Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat, se propune abrogarea normelor care prevăd că procedura de realizare a controlului activității agenților private și intermediarilor nelicențiați se stabilește de Guvern, de vreme ce acestea sunt reglementate de legea citată.

11. În Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii se extind obligațiile inspectorului de muncă prin efectuarea copiilor, înregistrărilor foto/video ale documentelor sau ale altor obiecte purtătoare de informații, inclusiv înregistrări foto/video/audio, cu utilizarea echipamentelor portabile din dotare (telefon mobil, cameră de corp, drone).

În domeniul de control privind protecția mediului

12. În vederea excluderii dublării activității organelor de control în domeniul controlului circulației produselor lemnoase, se propune modificarea Codului silvic potrivit căruia Inspectoratul pentru Protecția Mediului (în continuare – *IPM*), în calitate de organ de control, este în drept să controleze circulația produselor lemnoase și să le rețină pe cele fără acte de proveniență. În exercitarea acestor atribuții de control, Inspectoratul este în drept să solicite implicarea organelor de poliție.

13. Pentru a evita suprapuneri și dublări în atribuțiile de control se propune modificarea Legii nr. 119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți, prin stabilirea că unicul organ în domeniul supravegherii și controlului de stat asupra producerii, importului, transportării, depozitării, comercializării și utilizării produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților este Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – *ANSA*). În prezent controlul respectării legislației fitosanitare și a actelor normative cu privire la gestionarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, a regulamentelor sanitare ce asigură excluderea acumulării acestora peste nivelul maxim admisibil în producția agroalimentară, furajeră, precum și asupra realizării de către toți beneficiarii a măsurilor de protecție și de prevenire a poluării mediului înconjurător cu produse de uz fitosanitar și fertilizanți, este efectuat de ANSA în baza unor controale planificate în comun fie cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică (în continuare – *ANSP*) fie cu IPM în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat.

14. Pentru a elimina referința vagă la „legislația în vigoare” privind controlul de stat în domeniul protecției aerului atmosferic, în Legea nr. 98/2022 privind calitatea aerului atmosferic, se face trimitere expresă la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat. Totodată, se completează cu norma de trimitere la măsurile restrictive aplicate conform Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat.

În domeniul de control privind supravegherea sănătății publice, medicamentelor și dispozitivelor medicale

15. În vederea excluderii posibilității de dublare a activității organelor de control în domeniul controlului de stupefiante, se propune modificarea Legii ocrotirii sănătății nr.411/1995 prin stabilirea că, controlul circulației legale a substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor, precum și controlul activității titularilor de autorizație/licență care desfășoară activități legate de circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor, se planifică, se realizează și se înregistrează de către AMDM în conformitate cu prevederile Legii nr.131/2012 privind controlul de stat.

16. În vederea excluderii dublării în funcțiile de control ale ANSP și Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice (în continuare – ANRANR) se propun modificări la articolele 11 și 14 din Legea nr. 132/2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice, care se referă la domeniile de competență și dispun clar că, ANRANR este unicul organ de control responsabil de verificarea condițiilor de securitate nucleară și radiologică, iar ANSP va avea doar funcții de monitoring radiologic și dozimetria de arie la locurile de muncă ale personalului de categoria A, cu influență a factorului radiologic, supravegherea sanitară privind respectarea condițiilor de radioprotecție a personalului, pacienților și a publicului la utilizarea instalațiilor radiologice în domeniul sănătății, a dispozitivelor medicale și a produselor radio-farmaceutice, care prezintă surse de expunere la radiații ionizante.

17. Se propun modificări la Legea nr. 1456/1993 cu privire la activitatea farmaceutică, Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice și Legea nr. 102/2017 cu privire la dispozitivele medicale, prin completarea cu un articol care clarifică aplicarea măsurilor restrictive de către organul abilitat cu funcții de control, urmare efectuării controlului de stat în sănătate publică, activității farmaceutice și dispozitivelor medicale în special în partea ce ține de suspendarea activității unității comerciale sau retragerea actelor permissive.

În domeniul de control privind siguranța alimentelor

18. Se propune, în cadrul Legii nr. 27/2017 privind clasificarea carcaselor de bovine, porcine și ovine, revizuirea noțiunii de clasificator și acordarea posibilității de a exercita, prin cumul, această funcție de către medicii veterinari din cadrul abatoarelor. Vor fi create premise pentru instituirea în cadrul abatoarelor a funcției de clasificator, fapt ce va aduce beneficii agenților economici, cu instituirea prețurilor de referință pentru carcase.

19. Se propune revizuirea Legii nr. 119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți, pentru a exclude normele care pot crea dublări în activitatea de control de stat. Articolul 22 va avea o nouă redacție, fiind excluse normele care nu corelează cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat, evitându-se unele situații de suprapuneri în domeniul controlului.

20. Se propune completarea articolului 22 din Legea nr. 119/2018 cu privire la medicamentele de uz veterinar cu prevederi, conform cărora se extind împuternicirile Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

În domeniul de control al transportului rutier

21. Se propune modificarea Legii nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier, fiind extinse competențele ANTA și ajustate competențele Inspectoratului General al Poliției privind verificarea stării tehnice a vehiculelor, autovehiculelor și remorcilor aflate în proprietate, posesie și folosință a persoanelor fizice și juridice. Totodată, legea se completează cu noțiunea de „laborator mobil”.

Adițional, în temeiul actualei structuri organizatorico-funcționale a Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției sintagma de „poliția rutieră” se va substitui cu textul „subdiviziunea abilitată din subordinea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne.”.

22. Se propune concretizarea prevederilor din Codul transportului rutier nr. 150/2014 (în continuare – CTR) referitor la atribuțiile de monitorizare periodică a operatorilor de

transport rutier care prestează servicii de transport rutier contra cost. Autoritățile publice vor monitoriza periodic respectarea de către operatori a graficului de prestare a serviciilor de transport rutier contra cost, de persoane, în traficul local, municipal și raional, conform competențelor. Prin modificările respective vor fi excluse riscurile de interpretări discreționare/abuzive și vor fi evitate conflictele dintre norme.

23. Se propune modificarea CTR în partea ce ține de selectarea și aplicarea măsurilor restrictive în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat. Prin normele propuse, decizia de control va fi substituită cu delegația de control, iar în cazul controalelor ce vizează activitatea de întreprinzător în transportul rutier și în activitățile conexe transportului rutier, față de delegația de control a ANTA se vor aplica prevederile art. 20 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat. Totodată, se propune efectuarea controalelor de către ANTA în baza listelor de verificare cu consemnarea rezultatelor controlului în procesul-verbal conform prevederilor Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat. Prin modificările vizate se urmărește excluderea unor posibile situații de interpretări discreționare și abuzive, inclusiv a situațiilor de conflict.

Domeniul migrației în muncă

24. La articolul 70 din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, cuvântul „controale” se substituie cu textul „cercetări sau percheziții, în modul stabilit de legislația contravențională sau penală,”. Astfel, se elimină o potențială dublare cu funcțiile Inspectoratului de Stat al Muncii.

Codul vamal al Republicii Moldova nr. 95/2021

25. Pentru eliminarea situațiilor de aplicare incertă a normelor în procedura de efectuare a controlului vamal ulterior prin audit postvămuire se propune completarea normelor Codului vamal cu articolul 45¹ potrivit căruia examinarea cererilor prealabile se va efectua în cadrul Consiliului de soluționare a disputelor. În subsidiar, prin completarea articolului 353 se va asigura sincronizarea prevederilor Codului vamal cu cele ale Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat, în partea ce ține de înregistrarea, supravegherea și raportarea controalelor.

În Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat

26. Urmare completării listei organelor de control cu Agenția Feroviară, se propune revizuirea art. 1 alin. (5) și completarea cu includerea tipurilor de transport. Prin urmare în scopul supravegherii siguranței traficului rutier, feroviar, securității aeronautice, siguranței, și securității în transportul naval la controlul operațiunilor de transport, a mijloacelor de transport rutier, naval, aerian și a materialului rulant nu se vor aplica prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat, în partea ce ține de planificarea controlului, întocmirea planului controalelor și periodicitatea controalelor planificate, inițierea și notificarea controalelor, conținutul și procedura de emitere/înregistrare a delegației de control.

27. Pentru a asigura corelarea normelor privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, inclusiv pentru produsele petroliere, cu normele privind controlul de stat, art. 1 alin. (6) se completează cu referințe la Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor și Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere, în partea ce se referă la realizarea planului național de monitorizare prin eșantionare a calității benzinei și motorinei, care va permite conducerii dispunerea aplicării normelor privind comunicarea/notificarea prealabilă a delegației de control în dependență de metoda de control selectată.

28. Se propune completarea articolului 2 cu noțiunile de cabinet personal și persoană împuternicită.

29. Totodată, se intervine cu modificări la articolul 5¹ potrivit căruia listele de verificare vor fi aprobate expres de ministerul de resort responsabil de elaborarea politicilor în domeniu.

30. Prin completarea articolului 12 cu litera e¹⁾, Cancelaria de Stat în calitate de autoritate de supraveghere a controalelor de stat va avea dreptul să solicite organului de control și ministerului de resort să actualizeze listele de verificare neconforme și să le aducă în corespundere cu prevederile normative.

31. Pentru asigurarea principiului parității numărului membrilor Consiliului pentru soluționarea disputelor în cadrul organelor de control, proporția dintre numărul membrilor din partea organului de control și al mediului de afaceri se propune a fi ajustată. Respectiv, numărul membrilor din partea mediului de afaceri va constitui patru și maxim șase reprezentanți ai asociațiilor din mediul de afaceri (cu relevanță pentru domeniul de control sau aspectele contestate), constituind cel puțin 50% din componența Consiliului.

32. Se extinde aria temeiurilor de constatare a nulității rezultatelor controlului. Pe lângă faptul că, nulitatea se stabilește la cererea persoanei interesate de către organul care a efectuat controlul sau de către instanța de judecată, aceasta urmează a fi constatată și în baza rezultatelor supravegherii interne a legalității controalelor desfășurate de către organul de control.

33. Se propune completarea articolului 24 privind obligațiile inspectorilor și a articolului 25 referitor la drepturile persoanei supuse controlului, din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, cu prevederile din Codul contravențional în vederea întocmirii planurilor de remediere în urma efectuării controalelor de stat, pentru a uniformiza activitatea inspectorilor și a contura gradul înalt de accesibilitate a dreptului persoanei supuse controlului. Pentru crearea unui sistem de control eficient și efectiv, dispozițiile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat, urmează să stabilească în mod clar, coerent și concis condițiile și modul de contestare a procesului-verbal de control, inclusiv prin depunerea cererii în format electronic și extinderea persoanelor împuternicite cu dreptul de a aplica semnătura pe actele de control.

34. Pentru facilitarea interacțiunii dintre agentul economic/persoana supusă controlului și inspectorul din cadrul organului de control se propune digitalizarea procesului prin dezvoltarea cabinetului personal.

35. Totodată, se propune completarea art. 29¹ cu alineate noi care vor spori claritatea și certitudinea aplicării întregului spectru al „măsurilor restrictive” și principiilor fundamentale de care trebuie să se ghideze inspectorul la aplicarea măsurilor sau a prescripțiilor, astfel încât să se asigure că acestea vor fi eficace, raționale și proporționale.

Legea nr. 82/2024 privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar

36. Pentru a asigura conexiunea dintre Legea nr. 82/2024 privind controalele oficiale în domeniul agroalimentar și Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, pentru controlul efectuat la operator (cu excepția controlului la frontieră sau a vehiculelor care transportă animale) de către autoritatea competentă, se propune modificarea Legii nr. 82/2024.

37. Totodată, se intervine și la art. 10 care stabilește procedurile ce trebuie respectate de operatorii din domeniul alimentar la depunerea cererilor de autorizare a unităților acestora în conformitate cu Cerințele generale de igienă a produselor alimentare și a Cerințelor specifice de igienă, aplicabile produselor alimentare de origine animală.

Legea nr. 58/2024 pentru modificarea unor acte normative

38. Se propune intervenția în partea ce ține de modificarea numărului criteriului din anexa la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, care va fi completată din 1 ianuarie 2025 cu Agenția pentru Securitate Cibernetică în scopul integrării armonioase a normei.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu s-au identificat opțiuni alternative și nu pot fi identificate astfel de opțiuni, deoarece genul de carențe din actele normative menționate nu pot fi excluse decât prin modificarea acestor acte.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public Proiectul nu presupune careva acțiuni de reformă structurală sau instituțională, motiv din care nu a fost analizat impactul asupra sectorului public. Respectiv, la implementarea proiectului nu este necesară instituirea unor noi structuri, angajarea personalului adițional, respectiv nu vor fi necesare careva cheltuieli din bugetul de stat.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative Implementarea proiectului de lege nu necesită alocarea resurselor financiare din bugetul de stat.
4.3. Impactul asupra sectorului privat Conform datelor prezentate de Biroul Național de Statistică, în anul 2023 se atestau circa 63,3 mii de întreprinderi active, dintre care peste 99,2% se încadrează în categoria întreprinderilor micro, mici și mijlocii (IMM). Toate întreprinderile au raportat în anul 2023 o cifră din vânzări de circa 286 mlrd. lei. Unul din scopurile primordiale ale administrației publice centrale, pentru a asigura dezvoltarea economică durabilă, este de a spori cifra de vânzări a întreprinderilor, fără a prejudicia interesul consumatorului. Acest obiectiv poate fi realizat prin explorarea și analiza factorilor care duc la eșecul pieței și mărirea costurilor tranzacționale pentru mediul de afaceri. Prin eliminarea acestora pot fi diminuate cheltuielile nejustificate ale mediului de afaceri, fiind astfel mărite veniturile, ceea ce presupune inclusiv majorarea competitivității produselor și colectarea resurselor suplimentare la bugetul de stat. O privire per ansamblu asupra indicatorilor principali cu privire la demografia întreprinderilor, în perioada pre-pandemică, ne permite să identificăm cât de complexă și împovăraătoare este inițierea și dezvoltarea unei afaceri în circumstanțele actuale ale Republicii Moldova, comparativ cu alte state. Cel mai relevant indicator ar fi anume rata de supraviețuire a întreprinderii în primul an, care în Republica Moldova constituia circa 46% în anii 2019-2020 (în 2018 - 44%), adică circa 54% din afacerile inițiate nu supraviețuiesc mai mult de 1 an. Pentru comparație, în Uniunea Europeană rata de supraviețuire medie per UE constituia circa 80% (în anul 2018), care variază între 71% (Portugalia) și 96% (Grecia, Suedia), chiar și în Macedonia în 2018 se atestă rata de circa 90%, ca și în Marea Britanie ce raportează o rată de circa 89% de întreprinderi (în anii 2018, 2019). Este evident că, asupra supraviețuirii afacerii influențează mai mulți factori de natură diversă, care includ și pregătirea corespunzătoare a administratorilor, accesul la informații, finanțe, schimbările pe piață ș.a. Totuși, din percepția antreprenorilor expusă în sondajele elaborate în ultimii ani, factorii determinanți țin de existența regulilor clare, echitabile și previzibile în cadrul normativ, expectativa unei interacțiuni constructive cu organele de stat, care nu duce la prejudicii și cheltuieli nejustificate și posibilitatea în timp real, în mod efectiv de a-și soluționa disputele și revendica drepturile.
4.4. Impactul social Impactul social nu a fost analizat deoarece nu afectează grupurile demografice și sociale, gradul de ocupare a forței de muncă, nivelul de salarizare, sănătatea și securitatea în muncă, nivelul sărăciei, accesul la servicii sociale, educaționale și culturale, precum și potențialele riscuri de discriminare după diferite criterii.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Implementarea proiectului nu aduce atingere normelor privind domeniul protecției datelor cu caracter personal.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Implementarea proiectului nu aduce atingere echității și egalității de gen.
4.5. Impactul asupra mediului Măsurile aplicate de către inspectorii din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului vor contribui la protecția resurselor naturale.
4.6. Alte impacturi și informații relevante

Modificările propuse la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat includ dezvoltarea, modernizarea și digitalizarea procesului de efectuare a controlului. În acest sens, persoana supusă controlului va avea posibilitatea de a interacționa cu inspectorii prin intermediul cabinetului personal. Impactul pozitiv se va realiza prin diminuarea presiunii asupra mediului de afaceri, reducerea cheltuielilor alocate controlului de stat și atragerea investițiilor. Totodată, modificările propuse urmează să simplifice procesele de lucru ale organelor de control și să optimizeze utilizarea resurselor umane și financiare.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul nu are drept scop crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În cadrul unui exercițiu amplu de analiză a sistemului de control de stat, au fost colectate date statistice și propuneri de modificare a cadrului normativ existent, de la toate organele de control de stat.

În temeiul Dispoziției Guvernului nr. 108/2023 cu privire la reformarea sistemului de control de stat asupra activității de întreprinzător, au fost constituite 8 Grupuri de lucru sectoriale în raport cu cele mai importante domenii de control, pe platforma cărora, într-un format larg (reprezentanți ai organelor de control, ministerelor de ramură, asociațiilor de business, experți ș.a.) au fost examinate cele mai importante probleme ce se referă la controlul de stat și interacțiunea organelor de control cu agenții economici, cu prezentarea soluțiilor de ordin general și sectorial.

Analiza sistemului național de control și a cadrului normativ conex controlului de stat s-a discutat în luna martie 2024 cu organele de control și asociațiile mediului de afaceri în cadrul ședinței Consiliului național pentru soluționarea disputelor.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind elaborarea proiectului a fost publicat pe paginile web particip.gov.md https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12248 și pe pagina Cancelariei de Stat <https://cancelaria.gov.md/ro/apc/proiecte-supuse-consultarilor-publice> cu actualizările ulterioare.

Subsecvent, proiectul de lege a fost examinat în cadrul ședințelor ordinare ale Consiliului național pentru soluționarea disputelor din data de 11 iunie și 4 octombrie 2024 cu reprezentanții mediului de afaceri și ai organelor de control.

Proiectul a fost avizat de Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Sănătății, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Mediului, Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Energiei, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Agenția Servicii Publice, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Consiliul Audiovizualului, Consiliul Concurenței, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Totodată, au fost prezentate propuneri de rigoare de la reprezentanții mediului de afaceri.

În data de 19 septembrie 2024 proiectul a fost consultat și în cadrul ședinței grupului de lucru al Platformei consultative permanente în domeniul controlului de stat.

Pentru implementarea principiilor transparenței procesului decizional și respectarea intereselor societății și a drepturilor întreprinzătorilor, în conformitate cu Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Metodologia de analiză a impactului de reglementare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 574/2024, proiectul de lege, nota de fundamentare și analiza impactului de reglementare au fost examinate și susținute de Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, în ședințele din 4 iunie și 29 octombrie 2024.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție, expertizei juridice și de compatibilitate cu legislația UE, iar rezultatele acestora sunt reflectate în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiect.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Implementarea prevederilor proiectului de lege va necesita ulterior operarea modificărilor/completărilor într-o serie de hotărâri de Guvern care pun în aplicare legile propuse spre modificare.

Se propune intrarea în vigoare a proiectului peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial, cu excepția art. XXXI, care intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării, art. XLI care intră în vigoare la data de 26 aprilie 2025 și art. XLII care intră în vigoare la data de 8 mai 2026.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru o implementare efectivă urmează a fi efectuate instruirii în cadrul organelor de control.

Secretar general adjunct al Guvernului */semnat electronic/* **Lilia DABIJA**

Ex. Natalia Vrenea,
e-mail natasa.vrenea@gov.md tel: (022) 250-213.